

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om småbarnspedagogik

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om småbarnspedagogik (RP 224/2021 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kulturutskottet (KuUB 4/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om småbarnspedagogik

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om småbarnspedagogik (540/2018) 46 § 4 mom.,
ändras 43 och 44 §, rubriken för 45 § och 45 § 2 mom., 46 § 1 mom., 2 mom. 1 och 4 punkten och 3 mom., 49 §, 51 § 2 mom., 58 § 1 mom., rubriken för 59 § och 59 § 1 mom., rubriken för 63 § och 63 § 1 mom. samt
fogas till lagen nya 43 a och 44 a—44 e §, till 45 § ett nytt 3 mom. och till 59 § ett nytt 4 mom. som följer:

43 §

Privat småbarnspedagogik

Med privat småbarnspedagogik avses sådan småbarnspedagogik som en enskild person, en sammanslutning eller en stiftelse eller ett av ett offentligt samfund grundat affärsföretag tillhandahåller mot ersättning genom drivande av rörelse eller yrkesutövning. En privat serviceproducent ansvarar för att en sådan servicehelhet som på basis av ett avtal eller ett förvaltningsbeslut ordnas för en klient uppfyller de krav som ställs på den.

Riksdagens svar RSv 43/2022 rd

43 a §

Allmänna villkor för bedrivande av privat småbarnspedagogik

En serviceproducent ska under hela sin verksamhet uppfylla följande allmänna villkor:

1) serviceproducenten får inte ha försatts i konkurs, och om serviceproducenten är en enskild person ska han eller hon ha fyllt 18 år och inte ha begränsad handlingsbehörighet eller ha meddelats näringsförbud,

2) serviceproducenten får inte ha utövat bestämmande inflytande i en sammanslutning som under de senaste tre åren försatts i konkurs,

3) serviceproducenten får inte ha skatteskulder eller andra offentliga skulder som är föremål för utsökning eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett medellöshetsintyg och inte heller ha andra sådana försummade skyldigheter avseende skatter eller lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter, eller utsökningsskulder som med avseende på betalningsförmågan inte är obetydliga, vilka äventyrar serviceproducentens tillförlitlighet.

4) serviceproducenten får inte i sin tidigare verksamhet ha konstaterats ha allvarliga brister i fråga om klientsäkerhet, eller om sådana brister förekommit, ska tillsynsmyndigheternas tidigare anmärkningar och påbud ha lett till att bristerna rättats till och missförhållandena undanröjts.

Om det sker förändringar i de omständigheter som avses i 1 mom. 1 och 3 punkten, ska serviceproducenten utan dröjsmål göra en skriftlig anmälan om förändringen. I fråga om daghemsverksamhet ska anmälan göras till tillståndsmyndigheten och i fråga om familjedagvård ska anmälan göras till det kollegiala kommunala organet i den kommun där tjänsterna tillhandahålls.

Vad som i 43 § och i 1 mom. föreskrivs om serviceproducenten, gäller även den som på grundval av äganderätt, avtal eller andra arrangemang utövar bestämmande inflytande för serviceproducentens räkning. Om tillstånd har beviljats en juridisk person och dennes på äganderätt, avtal eller andra arrangemang grundade beslutanderätt överförs på någon annan, ska tillståndshavaren inom två veckor från överförandet underrätta tillståndsmyndigheten om saken.

44 §

Tillstånd att bedriva privat daghemsverksamhet

Privata serviceproducenter som ordnar eller tillhandahåller småbarnspedagogik ska innan verksamheten inleds ha tillstånd att bedriva daghemsverksamhet. Tillstånd beviljas på ansökan av regionförvaltningsverket.

I tillståndet bestäms det om

1) de kommuner inom vars område daghemsverksamheten bedrivs,

2) de verksamhetsställen där daghemsverksamheten bedrivs,

3) antalet platser inom småbarnspedagogiken vid varje verksamhetsställe,

4) anordnandet av småbarnspedagogik enligt 13 §.

Tillstånd enligt denna lag och rättigheter som ingår i tillståndet får inte säljas eller på annat sätt överlåtas helt eller delvis till någon annan.

Riksdagens svar RSV 43/2022 rd

44 a §

Ansökan om tillstånd

Av en ansökan om tillstånd att bedriva daghemsverksamhet ska framgå:

1) serviceproducentens namn, personbeteckning eller företags- och organisationsnummer, kontaktuppgifter samt kontaktuppgifterna till och namnet på företagets verkställande direktör eller någon annan person som ansvarar för affärsverksamheten.

2) namn och kontaktuppgifter för de verksamhetsställen där producenten avser att inleda verksamhet,

3) i vilken form servicen ges och hur den tillhandahålls samt servicens planerade omfattning vid varje verksamhetsställe,

4) antalet platser inom småbarnspedagogiken vid varje verksamhetsställe,

5) namn, personbeteckning, kontaktuppgifter, utbildning, arbetserfarenhet och uppgift vid verksamhetsstället i fråga om den föreståndare som ansvarar för daghemmets verksamhet,

6) personalens antal vid varje verksamhetsställe och deras uppgifter vid verksamhetsstället,

7) uppgift om registrering i det arbetsgivarregister som avses i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996),

8) planerat datum för inledande av verksamheten,

9) platsen för förvaring av klienthandlingar, de centrala principerna för förandet av klientregister samt vem som svarar för registerföringen och vem som är dataskyddsombud,

10) en utredning om att barnets rätt till stöd inom småbarnspedagogiken kan säkerställas på verksamhetsstället i enlighet med 3 a kap. i denna lag,

11) övriga uppgifter som behövs för att bedöma servicens kvalitet, säkerhet och ändamålsenlighet och hur väl de andra syftena med småbarnspedagogiken uppnås.

Det kollegiala kommunala organet eller en av organet förordnad tjänsteinnehavare ska ge serviceproducenten handledning och rådgivning för ansökan om tillstånd.

När tillståndsmyndigheten har fått tillståndsansökan ska den begära att det kollegiala kommunala organet inspekterar verksamhetsstället för småbarnspedagogiken för att säkerställa att verksamhetsmiljön lämpar sig för det planerade anordnandet av småbarnspedagogik och uppfyller i lag föreskrivna krav. För utförandet av inspektionen ska organet få en kopia av serviceproducentens tillståndsansökan av tillståndsmyndigheten. Organet ska utföra inspektionen av verksamhetsstället omedelbart efter att ha fått begäran. I samband med inspektionen ska den som ansöker om tillstånd för organet visa upp en plan för egenkontroll enligt 48 § samt ett utdrag ur straffregistret (*straffregisterutdrag*) enligt 4 § 2 mom. i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) i fråga om dem som arbetar med barnen och inte hör till personalen i arbetsavtalsförhållande. Organet kan vid behov begära utlåtande av räddnings-, byggnadstillsyns- och hälsoskyddsmyndigheterna. När organet fått utlåtandena ska det utan dröjsmål sammanställa ett utlåtande till tillståndsmyndigheten över inspektionen och de utlåtanden som organet har fått av andra myndigheter. Organet ska i utlåtandet anteckna uppgift om att en plan för egenkontroll och ett straffregisterutdrag visats upp. Det ska bifoga de inkomna myndighetsutlåtandena som bilaga till sitt utlåtande. Vid inspektioner iakttas i övrigt det som föreskrivs i 39 § i förvaltningslagen (434/2003).

Närmare bestämmelser om hur ansökan om tillstånd ska göras, innehållet i ansökan och de handlingar som ska fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

Riksdagens svar RSV 43/2022 rd

44 b §

Beviljande av tillstånd

Tillstånd att bedriva privat daghemsverksamhet beviljas tills vidare, om serviceproducenten och dess verksamhetsställen uppfyller de villkor för bedrivande av daghemsverksamhet som anges i denna lag.

44 c §

Ändring av tillstånd eller avslutande av verksamhet

Tillståndshavaren ska ansöka om ändring av tillståndet, om det sker förändringar i de omständigheter som avses i 44 § 2 mom. eller om tillståndshavaren på annat sätt väsentligt ändrar arten eller omfattningen av sin verksamhet så att det beviljade tillståndet inte längre täcker den ändrade verksamheten.

En ansökan om ändring av tillståndet ska innehålla de uppgifter som anges i 44 a § 1 mom. till den del de behövs för att avgöra ansökan. I fråga om inspektion av ett nytt verksamhetsställe tillämpas det som i 44 a § 3 mom. föreskrivs om inspektion vid ansökan om tillstånd. Ändringen får inte genomföras förrän tillståndsmyndigheten har godkänt ansökan om ändring av tillståndet.

En serviceproducent ska utan dröjsmål göra en skriftlig anmälan till tillståndsmyndigheten om verksamhetens upphörande. Tillståndsmyndigheten ska sända anmälan om verksamhetens upphörande för kännedom till det kollegiala kommunala organet eller till en av organet förordnad tjänsteinnehavare i den kommun där daghemmet finns.

44 d §

Återkallelse av tillstånd

Tillståndsmyndigheten kan efter att ha hört serviceproducenten återkalla ett tillstånd helt eller delvis, om

1) serviceproducenten inte uppfyller de allmänna villkor för bedrivande av verksamhet som anges i 43 a § 1 mom.,

2) småbarnspedagogiken annars ordnas väsentligen i strid med denna lag eller med bestämmelser eller förelägganden som utfärdats med stöd av den.

Tillståndsmyndigheten ska innan ett tillstånd återkallas ge serviceproducenten tillfälle att inom en skälig tid som tillståndsmyndigheten fastställt avhjälpa de brister som avses i 1 mom.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. kan tillståndsmyndigheten återkalla ett tillstånd för en serviceproducent, om daghemsverksamheten inte har bedrivits på två år och serviceproducenten inte i enlighet med 44 c § 3 mom. har anmält att verksamheten har upphört.

Tillståndsmyndigheten ska sända beslutet om återkallande av tillstånd för kännedom till det kollegiala kommunala organet eller till en av organet förordnad tjänsteinnehavare i den kommun där daghemmet finns.

Riksdagens svar RSv 43/2022 rd

44 e §

Anmälan om bedrivande av privat familjedagvård

En privat serviceproducent som ordnar eller tillhandahåller familjedagvård ska innan verksamheten inleds eller väsentligt ändras göra en skriftlig anmälan till det kollegiala kommunala organet som svarar för småbarnspedagogiken i den kommun där tjänsterna tillhandahålls.

Av anmälan ska framgå namn, personbeteckning, kontaktuppgifter, utbildning, arbetserfarenhet och uppgift vid verksamhetsstället för den som ansvarar för verksamheten, samt de uppgifter som avses i 44 a § 1 mom. 1—4 punkten och 6—11 punkten. Närmare bestämmelser om hur anmälan ska göras, innehållet i anmälan och de handlingar som ska fogas till anmälan får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

När det kollegiala kommunala organet har fått en sådan anmälan som avses i 1 mom. ska det i samarbete med andra myndigheter omedelbart inspektera verksamhetsstället för småbarnspedagogiken för att säkerställa att verksamhetsmiljön lämpar sig för det planerade anordnandet av småbarnspedagogik och uppfyller i lag föreskrivna krav. Det kollegiala kommunala organet kan vid behov begära utlåtande av räddnings-, byggnadstillsyns- och hälsoskyddsmyndigheterna. I samband med inspektionen ska serviceproducenten för det kollegiala kommunala organet visa upp en verksamhetsställets plan för egenkontroll enligt 48 § samt utdrag ur straffregistret (straffregisterutdrag) enligt 4 § 2 mom. i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn, i fråga om dem som arbetar med barnen och inte hör till personalen i arbetsavtalsförhållande. När det kollegiala kommunala organet har konstaterat att villkoren uppfylls, får verksamheten inledas eller de väsentliga ändringarna göras. Utrymmen som används för boende av permanent natur får dock inspekteras bara om det är nödvändigt för att garantera att omgivningen är säker och lämpar sig för småbarnspedagogik och det inte går att kontrollera detta med tillräckligt stor säkerhet utifrån anmälan. Vid inspektioner iakttas i övrigt det som föreskrivs i 39 § i förvaltningslagen.

Det kollegiala kommunala organet ska föra en förteckning över dem som bedriver privat familjedagvårdsverksamhet.

Serviceproducenten ska utan dröjsmål göra en skriftlig anmälan om verksamhetens upphörande till det kollegiala kommunala organ som mottagit den anmälan som avses i 1 mom.

45 §

Utseende av daghemsföreståndare och ansvarig person för familjedagvård

En privat serviceproducent ska utan dröjsmål lämna in en skriftlig anmälan om byte av daghemsföreståndare eller ändring av kontaktuppgifterna till det regionförvaltningsverk som beviljat det i 44 § avsedda tillståndet. En privat serviceproducent ska utan dröjsmål till det i 44 e § avsedda kollegiala kommunala organ som mottagit anmälan lämna in en skriftlig anmälan om byte av ansvarig person för familjedagvård eller ändring av kontaktuppgifterna.

Anmälan ska innehålla daghemsföreståndarens eller den för familjedagvården ansvariga personens namn, personbeteckning, kontaktuppgifter, utbildning, arbetserfarenhet samt uppgift på verksamhetsstället. Tillståndsmyndigheten fattar beslut om byte av daghemsföreståndare.

Riksdagens svar RSV 43/2022 rd

46 §

Införande av uppgifter i register

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken ska för handläggningen av de tillståndsärenden som avses i 44 § samt för tillsyn och statistikföring som gäller privat daghemsverksamhet driva ett riksomfattande informationssystem (*register över tillhandahållare av privat service*). Om tillståndsmyndigheten beviljar tillstånd för daghemsverksamhet, ska den registrera serviceproducenten och dennes verksamhetsställen. Uppgifterna om en serviceproducent ska avföras ur registret inom ett år från utgången av det kalenderår under vilket serviceproducenten anmäler att verksamheten upphört eller under vilket ett tillstånd att bedriva daghemsverksamhet återkallas i en situation som avses i 44 d §.

I fråga om daghem registreras

1) de uppgifter som avses i 44 a § 1 mom., 44 c § 3 mom., 44 d § och 45 § 2 mom.,

4) övriga uppgifter som behövs för handläggning och för statistikföring av tillståndsärenden och som inte innehåller sådana uppgifter som avses i artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Tillståndsmyndigheten ansvarar för de uppgifter som den fört in i registret och för att utlämnandet av dem är förenligt med lag. Tillsynsmyndigheten får använda registeruppgifter i den omfattning dess uppgifter kräver det.

49 §

Förseelse som gäller småbarnspedagogisk verksamhet

Den som ordnar eller tillhandahåller privat småbarnspedagogik och som uppsåtligen underlåter att ansöka om tillstånd enligt 44 § eller göra en ansökan enligt 44 e §, ordnar eller tillhandahåller småbarnspedagogik trots avslag på tillståndsansökan eller trots att tillståndet återkallats med stöd av 44 d §, eller ordnar eller tillhandahåller småbarnspedagogik eller förskoleundervisning i strid med ett sådant föreläggande eller förbud som avses i 58 § ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *förseelse som gäller småbarnspedagogisk verksamhet* dömas till böter. Innan åtal väcks ska åklagaren ge det kollegiala kommunala organet tillfälle att yttra sig.

51 §

Statligt styrsystem

Den regionala planeringen, styrningen och tillsynen av småbarnspedagogiken samt uppgifterna som riksomfattande tillståndsmyndighet ankommer på regionförvaltningsverket.

Riksdagens svar RSV 43/2022 rd

58 §

Föreläggande

Om det upptäcks brister eller andra missförhållanden som äventyrar klientsäkerheten när småbarnspedagogik ordnas eller tillhandahålls eller om verksamheten i övrigt strider mot denna lag, får tillsynsmyndigheten meddela ett föreläggande om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas. När föreläggandet meddelas ska det utsättas en tid inom vilken behövliga åtgärder ska vidtas. Om klientsäkerheten så kräver, får det bestämmas att verksamheten omedelbart ska avbrytas eller användningen av ett verksamhetsställe eller en del av det eller av en anordning omedelbart förbjudas. Om serviceproducenten inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet eller om serviceproducenten inte har beviljats tillstånd att bedriva daghemsverksamhet ska det bestämmas att verksamhetsstället ska stängas omedelbart.

— — — — —

59 §

Samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna och tillståndsmyndigheten

Tillsynsmyndigheterna och tillståndsmyndigheten ska samarbeta när de fullgör de uppgifter som anges i denna lag.

— — — — —

Om en tillsynsmyndighet som avses i 52 § får kännedom om att det i en serviceproducents verksamhet finns brister som avses i 44 d § och som utgör grund för att återkalla tillståndet, ska tillsynsmyndigheten underrätta tillståndsmyndigheten om detta. Innan tillståndsmyndigheten fattar beslut om återkallande av tillståndet kan den begära utlåtande av tillsynsmyndigheten.

63 §

Sökande av ändring i tillstånds- och tillsynsmyndigheternas beslut

Vid sökande av ändring i ett beslut av en tillståndsmyndighet eller en tillsynsmyndighet tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om en privat serviceproducent med stöd av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag har införts i registret över tillhandahållare av privat service, får serviceproducenten med stöd av denna registeranteckning ordna eller tillhandahålla daghemsverksamhet till och med den 31 december 2026. Om en privat serviceproducents verksamhetsställe har inspekterats och godkänts med stöd av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och det inte har skett några förändringar på verksamhetsstället, ska verksamhetsstället inte inspekteras på nytt i samband med behandlingen av tillståndsansökan. Tillståndsmyndigheten inför de verksamhetsställen som redan registrerats i serviceproducentens tillstånd.

Riksdagens svar RSv 43/2022 rd

Helsingfors 20.4.2022

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare